

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRO 2003 M. LIEPOS
1 D. ĮSAKymo NR. V-393 „DĖL MAISTO IR JO INGREDIENTŲ APDOROJIMO
JONIZUOJANČIAJA SPINDULIUOTE REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO“
PAKEITIMO**

2021 m. gruodžio 3 d. Nr. V-2742

Vilnius

1. P a k e i č i u Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 1 d. įsakymą Nr. V-393 „Dėl Maisto ir jo ingredientų apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote reikalavimų patvirtinimo“ ir jį išdėstau nauja redakcija:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL MAISTO IR JO SUDEDAMŲJŲ DALIŲ APDOROJIMO JONIZUOJANČIAJA
SPINDULIUOTE REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos maisto įstatymo 9 straipsnio 2 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 2 punktu ir 2002 m. spalio 23 d. Komisijos sprendimu 2002/840/EB, pateikiančiu patvirtintų maisto apšvitinimo įmonių sąrašą trečiojoje šalyse, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2022 m. sausio 26 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/120, ir įgyvendindamas 1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/2/EB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su jonizuojančiąja spinduliuote apdorotais maisto produktais ir jų ingredientais, suderinimo su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008, ir 1999 m. vasario 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 1999/3/EB dėl jonizuojančiąja spinduliuote apdorotų maisto produktų ir maisto komponentų Bendrijos sąrašo patvirtinimo:

1. T v i r t i n u Maisto ir jo sudedamųjų dalių apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote reikalavimų aprašą (pridedama).

2. P a v e d u šio įsakymo vykdymą kontroliuoti viceministru pagal veiklos sritį.

Punkto pakeitimai:

Nr. [V-645](#), 2022-03-25, paskelbta TAR 2022-03-25, i. k. 2022-05873

2. N u s t a t a u, kad:

2.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymuose nuoroda į Maisto ir jo ingredientų apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote reikalavimus reiškia nuorodą į Maisto ir jo sudedamųjų dalių apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote reikalavimų aprašą;

2.2. šis įsakymas įsigalioja nuo 2022 m. gegužės 1 d.

Sveikatos apsaugos ministras

Arūnas Dulkys

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2003 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-393
(Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2021 m. gruodžio 3 d. įsakymo Nr. V-2742
redakcija)

MAISTO IR JO SUDEDAMŲJŲ DALIŲ APDOROJIMO JONIZUOJANČIAJA SPINDULIUOTE REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Maisto ir jo sudedamųjų dalių apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote reikalavimų aprašas (toliau – Aprašas) nustato maisto ir jo sudedamųjų dalių, nurodytų Aprašo 2 punkte (toliau – maistas), apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote, pateikimo į rinką, informacijos apie apdorotą jonizuojančiąja spinduliuote maistą teikimo ir informacijos teikimo Europos Komisijai reikalavimus, taip pat reikalavimus asmeniui, apdorojančiam maistą jonizuojančiąja spinduliuote, ir apdorotam jonizuojančiąja spinduliuote maistui įvežti iš trečiosios šalies į Lietuvos Respubliką.

2. Apdoroti jonizuojančiąja spinduliuote laikantis Apraše nustatytų reikalavimų ir pateikti į rinką galima tik žmonių mitybai tinkamus prieskonius, augalinius pagardus ir džiovintas aromatines žoles.

3. Vidutinė sugertoji dozė, taikoma apdorojant maistą jonizuojančiąja spinduliuote, apskaičiuota Aprašo 1 priede nurodytu būdu, neturi viršyti 10 kGy.

4. Didžiausia vidutinė sugertoji dozė, nurodyta Aprašo 3 punkte, gali būti pasiekta apdorojant maistą jonizuojančiąja spinduliuote atskiromis dozėmis, tačiau negalima jos viršyti.

5. Apraše nustatyti reikalavimai netaikomi:

5.1. apdorotam jonizuojančiąja spinduliuote maistui, jei sugertoji dozė, gauta naudojant neutronų jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, yra ne didesnė kaip 0,01 Gy, kitais atvejais – 0,5 Gy, esant didžiausiai rentgeno spinduliuotės energijai 10 MeV, neutronų energijai – 14 MeV, kitoms jonizuojančiosios spinduliuotės rūšims – 5 MeV;

5.2. asmens sveikatos priežiūros įstaigose besigydančių ligonių, kuriems reikalinga sterili dieta, maistui apdoroti jonizuojančiąja spinduliuote.

6. Apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto pakuotės turi būti tinkamos liestis su maistu (įskaitant apdorojimą jonizuojančiąja spinduliuote) ir naudojamos pagal teisės aktuose, reglamentuojančiuose maisto pakuočių naudojimą, nustatytus reikalavimus.

7. Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatyme ir Lietuvos higienos normoje HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2001 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. 663 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 73:2018 „Pagrindinės radiacinės saugos normos“ patvirtinimo“.

II SKYRIUS MAISTO APDOROJIMO JONIZUOJANČIAJA SPINDULIUOTE REIKALAVIMAI

8. Maisto apdorojimas jonizuojančiąja spinduliuote galimas tik šiais tikslais:

8.1. patogeniniams organizmams sunaikinti, siekiant sumažinti maisto kilmės ligų pavojų;
8.2. maisto tinkamumo trukmei pratęsti, sulėtinus arba sustabdžius puvimo procesą ir sunaikinus gedimą sukeliančius organizmus;

8.3. maisto praradimui sumažinti, paankstinus sunokimą, augimą arba atžalų išleidimą;

8.4. augalų arba augalinių produktų kenksmingiems organizmams sunaikinti.

9. Maistas gali būti apdorojamas jonizuojančiąja spinduliuote tik tuo atveju, jeigu apdorojimas jonizuojančiąja spinduliuote:

- 9.1. yra pagrįstas technologiniu požiūriu;
- 9.2. nekelia pavojaus žmonių sveikatai ir atliekamas laikantis nustatytų sąlygų;
- 9.3. naudingas maisto vartotojui;
- 9.4. nėra higienos ir sveikatos saugos priemonių arba gamybos ar žemės ūkio veiklos pakaitalas.

10. Negalima tuo pačiu metu apdoroti maisto jonizuojančiąja spinduliuote ir kuriuo nors cheminiu būdu, siekiant vieno iš Aprašo 8 punkte nurodytų tikslų.

11. Maistas gali būti apdorojamas tik naudojant nurodytą jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių skleidžiamą jonizuojančiąją spinduliuotę:

- 11.1. radionuklidų ^{60}Co arba ^{137}Cs gama spinduliuotę;
- 11.2. ne didesnę kaip 5 MeV rentgeno spinduliuotę;
- 11.3. ne didesnę kaip 10 MeV elektronų spinduliuotę.

III SKYRIUS

REIKALAVIMAI ASMENIUI, APDOROJANČIAM MAISTĄ JONIZUOJANČIAJA SPINDULIUOTE

12. Asmuo, apdorojantis maistą jonizuojančiąja spinduliuote, turi turėti Radiacinės saugos įstatymo 12 straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytos rūšies licenciją vykdyti veiklą su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais (toliau – licencija) ir atitikti Jungtinių tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos ir Pasaulio sveikatos organizacijos Maisto kodekso (*Codex Alimentarius*) komisijos Maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote procedūrų kodekso reikalavimus, CAC/RCP 19-1979, taip pat visus papildomus Europos Komisijos nustatytus reikalavimus.

13. Asmuo, apdorojantis maistą jonizuojančiąja spinduliuote, turi paskirti asmenį, atsakingą už maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote sąlygų laikymąsi.

14. Asmuo, apdorojantis maistą jonizuojančiąja spinduliuote, turi penkerius metus saugoti šiuos kiekvienos apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto partijos duomenis pagal jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, nurodytus Aprašo 11 punkte:

- 14.1. apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto pavadinimą ir kiekį;
- 14.2. apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto partijos numerį;
- 14.3. maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote užsakovą;
- 14.4. apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto gavėją;
- 14.5. maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote datą;
- 14.6. maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote metu naudotas pakavimo medžiagas;
- 14.7. maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote proceso kontrolei reikalingus duomenis, nurodytus Aprašo 1 priede, atliktus dozimetrinius patikrinimus ir gautus duomenis apie mažiausią ir didžiausią taikytos jonizuojančiosios spinduliuotės sugertosios dozės vertes, vidutinę sugertosios dozės vertę ir jonizuojančiosios spinduliuotės tipą;
- 14.8. duomenis apie pradinės dozės įvertinimo matavimus.

IV SKYRIUS

INFORMACIJOS APIE APDOROTĄ JONIZUOJANČIAJA SPINDULIUOTE MAISTĄ TEIKIMO REIKALAVIMAI

15. Apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto, skirto galutiniam vartotojui ir viešojo maitinimo įstaigoms, ženklavimas turi atitikti šiuos reikalavimus:

15.1. jei apdorotas jonizuojančiąja spinduliuote maistas parduodamas kaip atskiras prekinis vienetas, ant prekinio vieneto etiketės papildomai užrašomi žodžiai „Apšvitinta“ arba „Apdorota jonizuojančiąja spinduliuote“, kaip reikalaujama 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1169/2011 dėl informacijos apie maistą teikimo vartotojams, kuriuo

iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1924/2006 ir (EB) Nr. 1925/2006 bei kuriuo panaikinami Komisijos direktyva 87/250/EEB, Tarybos direktyva 90/496/EEB, Komisijos direktyva 1999/10/EB, Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/13/EB, Komisijos direktyvos 2002/67/EB ir 2008/5/EB bei Komisijos reglamentas (EB) Nr. 608/2004 su visais pakeitimais VI priedo A dalies 1 punkte. Jei toks prekinis vienetas parduodamas nesupakuotas, šie žodžiai kartu su prekinio vieneto pavadinimu užrašomi pakuotės ir (ar) fasuotės, į kurią produktas yra sudėtas, viršuje arba šone;

15.2. jei apdorotas jonizuojančiąja spinduliuote maistas naudojamas kaip sudedamoji dalis, Aprašo 15.1 papunktyje nurodyti žodžiai užrašomi sudedamųjų dalių sąraše šalia apdorotos jonizuojančiąja spinduliuote sudedamosios dalies pavadinimo. Jei apdorotas jonizuojančiąja spinduliuote maistas parduodamas nesupakuotas, šie žodžiai kartu su maisto produkto pavadinimu užrašomi pakuotės ir (ar) fasuotės, į kurią maisto produktas yra sudėtas, viršuje arba šone;

15.3. nukrypstant nuo Reglamento (ES) Nr. 1169/2011 VII priedo E dalies 2 punkto, jei sudėtinėje sudedamojoje dalyje yra apdorotų jonizuojančiąja spinduliuote sudedamųjų dalių, tokie pat žodžiai turi būti užrašyti šalia apdorotų jonizuojančiąja spinduliuote sudedamųjų dalių pavadinimų, neatsižvelgiant į apdorotų jonizuojančiąja spinduliuote sudedamųjų dalių kiekį maiste.

16. Apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto, kuris nėra skirtas galutiniam vartotojui ir viešojo maitinimo įstaigoms, ženklinimas turi atitikti Aprašo 15 punkte nustatytus reikalavimus ir papildomai ant maisto pakuotės turi būti nurodytas asmens pavadinimas ir adresas arba asmens identifikavimo kodas, nurodytas Aprašo 2 priede pateiktame Europos Bendrijos patvirtintų asmenų, apdorojančių maistą jonizuojančiąja spinduliuote trečiosiose šalyse, sąraše.

17. Maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote būdas visada turi būti nurodytas apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto lydimuosiuose dokumentuose.

V SKYRIUS

REIKALAVIMAI APDOROTAM JONIZUOJANČIAJA SPINDULIUOTE MAISTUI ĮVEŽTI IŠ TREČIOSIOS ŠALIES Į LIETUVOS RESPUBLIKĄ

18. Apdorotas jonizuojančiąja spinduliuote maistas gali būti įvežamas iš trečiosios šalies į Lietuvos Respubliką, jeigu:

18.1. atitinka Apraše jam keliamus reikalavimus;

18.2. yra pateikiamas su dokumentais, kuriuose nurodytas asmens pavadinimas ir adresas bei Aprašo 14 punkte nurodyti duomenys;

18.3. yra apdorotas jonizuojančiąja spinduliuote asmens, nurodyto Aprašo 2 priede pateiktame Europos Bendrijos patvirtintų asmenų, apdorojančių maistą jonizuojančiąja spinduliuote trečiosiose šalyse, sąraše.

VI SKYRIUS

INFORMACIJOS TEIKIMO EUROPOS KOMISIJAI REIKALAVIMAI

19. Radiacinės saugos centras (toliau – RSC) privalo:

19.1. per 15 darbo dienų nuo paraiškos išduoti licenciją gavimo dienos pateikti Europos Komisijai informaciją apie asmenį, pateikęs paraišką išduoti licenciją. Pateikiama informacija: juridinio asmens, kitos organizacijos, jų filialo pavadinimas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, korespondencijos adresas;

19.2. per 15 darbo dienų nuo licencijos išdavimo dienos pateikti Europos Komisijai dokumentų išrašus ir kopijas ir informaciją apie asmenį, kuriam išduota licencija. Pateikiami dokumentų išrašai ir kopijos ir informacija: juridinio asmens, kitos organizacijos, jų filialo pavadinimas, buveinės adresas arba fizinio asmens vardas, pavardė, gyvenamosios vietos adresas, licencijos numeris, licencijos įrašo Valstybės jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinių ir darbuotojų apšvitos registre išrašas arba sprendimo dėl licencijos galiojimo sustabdymo, galiojimo sustabdymo panaikinimo ar galiojimo panaikinimo kopija;

19.3. kasmet pateikti Europos Komisijai praėjusių metų asmenų veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais patikrinimų duomenis, susijusius su apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto rūšimis ir kiekiais bei maistui apdoroti jonizuojančiąja spinduliuote taikytomis vidutinėmis sugertosiomis dozėmis.

20. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba (toliau – VMVT) kasmet Europos Komisijai privalo pateikti praėjusiais metais Lietuvos Respublikos rinkoje atrinkto apdoroto jonizuojančiąja spinduliuote maisto tyrimų rezultatus ir tyrimams taikytus metodus.

21. RSC užtikrina, kad Aprašo 1 priede nurodyti sugertosios dozės matavimo metodai, taikomi nustatant maistui apdoroti jonizuojančiąja spinduliuote taikomos vidutinės sugertosios dozės vertę, atitiktų 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2017/625 dėl oficialios kontrolės ir kitos oficialios veiklos, kuri vykdoma siekiant užtikrinti maisto ir pašarų srities teisės aktų bei gyvūnų sveikatos ir gerovės, augalų sveikatos ir augalų apsaugos produktų taisyklių taikymą, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 999/2001, (EB) Nr. 396/2005, (EB) Nr. 1069/2009, (EB) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 ir (ES) 2016/2031, Tarybos reglamentai (EB) Nr. 1/2005 ir (EB) Nr. 1099/2009 bei Tarybos direktyvos 98/58/EB, 1999/74/EB, 2007/43/EB, 2008/119/EB ir 2008/120/EB, ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 854/2004 ir (EB) Nr. 882/2004, Tarybos direktyvos 89/608/EEB, 89/662/EEB, 90/425/EEB, 91/496/EEB, 96/23/EB, 96/93/EB ir 97/78/EB bei Tarybos sprendimas 92/438/EEB (Oficialios kontrolės reglamentas) su visais pakeitimais nuostatas ir asmenys, įskaitant dozimetrijos tarnybas, siekiantys atlikti visuomenės sveikatos saugai užtikrinti reikalingus žmonių apšvitos dozių ir (ar) dozės galios, ir (ar) aktyvumo matavimus ir (ar) apšvitos dozių įvertinimą, ir (ar) radionuklidų, išmetamų į aplinką ir (ar) esančių aplinkos komponentuose (ore, vandenyje, dirvožemyje), tyrimus ir (ar) imti ėminius šiems tyrimams atlikti (toliau – aplinkos tyrimai), kurie nustato maistui apdoroti jonizuojančiąja spinduliuote taikomos vidutinės sugertosios dozės vertę, būtų pripažinti Radiacinės saugos įstatymo 28 straipsnyje nustatyta tvarka.

22. Tais atvejais, kai RSC, gavęs naujos informacijos arba peržiūrėjęs esamą informaciją, turi pakankamai pagrįstų priežasčių manyti, kad tam tikro maisto apdorojimas jonizuojančiąja spinduliuote, nors ir atitinka Aprašo nuostatas, tačiau kelia pavojų žmonių sveikatai, kreipiasi į VMVT, kad ji laikinai sustabdytų tokio maisto teikimą į rinką ir vartojimą. RSC nedelsdamas turi informuoti Europos Sąjungos valstybes nares ir Europos Komisiją apie sprendimą laikinai sustabdyti maisto teikimą į rinką ir vartojimą ir pateikti tokio sprendimo motyvus. Sprendimą laikinai sustabdyti maisto teikimą į rinką ir vartojimą RSC gali įgyvendinti tol, kol Europos Komisija imsis atitinkamų priemonių.

23. Dėl bet kokio Aprašo taikymo srities klausimo, galinčio turėti įtakos žmonių sveikatai, RSC ir VMVT konsultuojasi su Europos Komisijos Maisto moksliniu komitetu.

VII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. RSC, vadovaudamasis Aprašo 19 punktu, privalo tvarkyti asmens duomenis, kuriuos teikia Europos Komisijai. Asmens duomenys tvarkomi laikantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendras duomenų apsaugos reglamentas) ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose asmens duomenų apsaugą, nustatytų reikalavimų. Asmens duomenų tvarkymo tikslas – pateikti Europos Komisijai informaciją, susijusią su radiacinės saugos užtikrinimu apdorojant maistą jonizuojančiąja spinduliuote.

25. Dokumentai, susiję su maisto apdorojimu jonizuojančiąja spinduliuote, saugomi Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatyme nustatyta tvarka.

VIDUTINĖS SUGERTOSIOS DOZĖS APSKAIČIAVIMAS

1. Vidutinės sugertosios dozės apskaičiavimas:

1.1. Laikoma, kad apdorojant maistą 10 kGy arba mažesne vidutine sugertąja doze, visas jonizuojančiosios spinduliuotės cheminis poveikis maisto apdorojimui taikomų dozių intervale yra proporcingas vidutinei sugertajai dozei.

1.2. Vidutinė sugertoji dozė ($\bar{D}$) apskaičiuojama visam apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto kiekiui:

$$\bar{D} = \frac{1}{M} \int p(x, y, z) d(x, y, z) dV,$$

$$\text{vidutinė sugertoji dozė} \approx \frac{\bar{D}_{\max} + \bar{D}_{\min}}{2},$$

čia:

M – apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto masė, kg;

p – apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto medžiagos tankis taške (x, y, z), kg/m³;

d – sugertoji dozė taške (x, y, z), Gy;

dV – dx dy dz, labai mažas apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto tūris, kuris atitinka visą apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto tūrį.

1.3. Vidutinė sugertoji dozė gali būti nustatyta tiesiogiai vienodo tankio apdorojamam jonizuojančiąja spinduliuote maistui arba panašaus tankio dideliems apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto kiekiams atitinkamą skaičių jonizuojančiąją spinduliuotę registruojančių dozimetrinių prietaisų išdėstant svarbiausiuose ir atsitiktinai pasirinktuose taškuose visame apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto tūryje. Pagal tokiu būdu nustatytą sugertosios dozės paskirstymą apskaičiuojama vidutinė vertė, kuri laikoma vidutine sugertąja doze.

1.4. Jeigu sugertosios dozės pasiskirstymo forma visam apdorojamam jonizuojančiąja spinduliuote maistui nustatyta tinkamai, tada yra žinomos vietos, kuriose sugertosios dozės vertės yra didžiausios ir mažiausios. Vidutinei sugertajai dozei įvertinti gali būti naudojami sugertųjų dozių šiuose dviejuose taškuose tam tikro matavimų skaičiaus rezultatai.

1.5. Kai kuriais atvejais vidutinių mažiausios ($\bar{D}_{\min}$) ir didžiausios ($\bar{D}_{\max}$) sugertosios dozės verčių vidurkis gali padėti įvertinant vidutinę sugertąją dozę: t. y. šiais atvejais:

$$\text{vidutinė sugertoji dozė} \approx \frac{\bar{D}_{\max} + \bar{D}_{\min}}{2},$$

$$\frac{\bar{D}_{\max}}{\bar{D}_{\min}} \text{ santykis neturėtų viršyti } 3.$$

2. Vidutinės sugertosios dozės matavimai:

2.1. Prieš pradedant maisto apdorojimą jonizuojančiąja spinduliuote, matavimais nustatomos visame apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto tūryje didžiausioji ir mažiausioji sugertosios dozės. Šie matavimai turi būti atliekami tiek kartų, kiek reikia (pvz., 3–5), kad būtų atsižvelgta į apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto tankio arba geometrijos įvairovę.

2.2. Matavimai turi būti pakartoti kiekvieną kartą, kai keičiamas apdorojamas jonizuojančiąja spinduliuote maistas, jo geometrija arba apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote sąlygos.

2.3. Apdorojant maistą jonizuojančiąja spinduliuote atliekami sugertosios dozės matavimai, kad būtų užtikrinta, jog nebus viršyta vidutinė sugertoji dozė, nurodyta Aprašo 3 punkte. Matuojant dozimetriniai prietaisai, registruojantys jonizuojančiąją spinduliuotę, turi būti išdėstyti didžiausios ir mažiausios sugertosios dozių taškuose arba kontroliniame taške. Apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto bet kurioje vietoje sugertoji dozė turi būti kiekybiškai susieta su didžiausiąja ir mažiausiąja sugertosiomis dozėmis. Kontrolinis taškas turi būti patogioje vietoje, apdorojamo jonizuojančiąja spinduliuote maisto viduje arba ant jo paviršiaus, ten, kur sugertųjų dozių svyravimai yra nedideli.

2.4. Sugertosios dozės matavimai turi būti atliekami apdorojant jonizuojančiąja spinduliuote kiekvieną maisto partiją ir reguliariais laiko intervalais apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote metu.

2.5. Apdorojant jonizuojančiąja spinduliuote nesupakuotą maistą, jonizuojančiąją spinduliuotę registruojančius dozimetrinius prietaisus reikia išdėstyti atsitiktinai pasirinktose vietose, kad būtų galima įvertinti, ar nebus viršyta vidutinė sugertoji dozė, nurodyta Aprašo 3 punkte.

2.6. Asmenys, įskaitant dozimetrijos tarnybas, siekiantys atlikti visuomenės sveikatos saugai užtikrinti reikalingus žmonių apšvitos dozių ir (ar) dozės galios, ir (ar) aktyvumo matavimus ir (ar) apšvitos dozių įvertinimą, ir (ar) aplinkos tyrimus, kurie atlieka sugertosios dozės matavimus jonizuojančiąją spinduliuotę registruojančiais dozimetriniais prietaisais, turi būti pripažinti Radiacinės saugos įstatymo 28 straipsnyje nustatyta tvarka.

2.7. Apdorojant maistą jonizuojančiąja spinduliuote, turi būti registruojami tokie parametrai:

2.7.1. kai maistui apdoroti jonizuojančiąja spinduliuote naudojami radioaktyvieji šaltiniai:

2.7.1.1. maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote proceso metu maisto judėjimo greitis arba trukmė, kurią maistas išbuvo jonizuojančiosios spinduliuotės lauke;

2.7.1.2. tiksli radioaktyviojo šaltinio padėtis maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote proceso metu;

2.7.2. kai maistui apdoroti jonizuojančiąja spinduliuote naudojami greitintuvai:

2.7.2.1. maisto apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote proceso metu maisto judėjimo greitis;

2.7.2.2. jonizuojančiosios spinduliuotės energija;

2.7.2.3. elektronų srovė;

2.7.2.4. apdorojamo pjūvio plotis.

Maisto ir jo sudedamųjų dalių apdorojimo
jonizuojančiąja spinduliuote reikalavimų aprašo
2 priedas

**EUROPOS BENDRIJOS PATVIRTINTŲ ASMENŲ, APDOROJANČIŲ MAISTĄ
JONIZUOJANČIAJA SPINDULIUOTE TREČIOSIOJE ŠALYSE, SĄRAŠAS**

1. Identifikavimo kodas: EU-AIF 01-2002

HEPRO Cape (Pty) Ltd
6 Ferrule Avenue
Montague Gardens
Milnerton 7441
Western Cape
Pietų Afrikos Respublika
Tel. +27 215512440
Faks. +27 215511766

2. Identifikavimo kodas: EU-AIF 02-2002

GAMMASTER South Africa (Pty) Ltd
PO Box 3219
5 Waterpas Street
Isando Extension 3
Kempton Park 1620
Johannesburg
Pietų Afrikos Respublika
Tel. +27 119748851
Faks. +27 119748986

3. Identifikavimo kodas: EU-AIF 03-2002

GAMWAVE (Pty) Ltd
PO Box 26406
Isipingo Beach
Durban 4115
Kwazulu-Natal
Pietų Afrikos Respublika
Tel. +27 319028890
Faks. +27 319121704

4. Identifikavimo kodas: EU-AIF 05-2004

GAMMA-PAK AS
Yünsa Yolu N: 4 OSB
Cerkezköy/TEKIRDAG
TR-59500
Turkija
Tel. +90 2827265790
Faks. +90 2827265178

5. Identifikavimo kodas: EU-AIF 06-2004

STUDER AGG WERK HARD

Hogenweidstrasse 2
 Däniken
 CH-4658
 Šveicarija
 Tel. +41 622889060
 Faks. +41 622889070

6. Identifikavimo kodas: EU-AIF 07-2006
 THAI IRRADIATION CENTER
 Thailand Institute of Nuclear Technology (Public Organisation)
 37 Moo 3, TECHNOLIS
 Klong 5, Klong Luang
 Pathumthani 12120
 Tailandas
 Tel. +66 25774167 (arba 68, 69, 70, 71)
 Faks. +66 25771945

7. Identifikavimo kodas: EU-AIF 08-2006
 Synergy Health (Thailand) Ltd
 700/465 Amata Nakorn Industrial
 Moo 7, Tambon Donhuaroh
 Amphur Muang
 Chonburi 20000
 Tailandas
 Tel. +66 38458431–3 ir +66 38450092–3
 Faks. +66 38458435 ir +66 38717146

8. Identifikavimo kodas: EU-AIF 09-2010
 Board of Radiation and Isotope Technology
 Department of Atomic Energy
 BRIT/BARC Vashi Complex
 Sector 20, Vashi
 Navi Mumbai – 400 705 (Maharashtra)
 Indija
 Tel. +91 2227840000/+91 2227887000
 Faks. +91 2227840005
 El. paštas chief@britatom.gov.in; cebrit@vsnl.net

9. Identifikavimo kodas: EU-AIF 10-2010
 Board of Radiation and Isotope Technology
 ISOMED
 Bhabha Atomic Research Centre
 South Site Gate, Refinery Road
 Next to TATA Power Station, Trombay
 Mumbai – 400 085 (Maharashtra)
 Indija
 Tel. +91 2225595684/+91 2225594751
 Faks. +91 2225505338
 El. paštas chief@britatom.gov.in; cebrit@vsnl.net

10. Identifikavimo kodas: EU-AIF 11-2010
Microtrol Sterilisation Services Pvt. Ltd
Plot No 14 Bommasandra- Jigani Link Road Industrial Area
KIADB, Off Hosur Road
Hennagarra Post
Bengalooru – 562 106 (Karnataka)
Indija
Tel. +91 8110653932/+91 8110414030
Faks. +91 8110414031
El. paštas vikram@microtrol-india.com

11. Identifikavimo kodas: EU-AIF 12-2021
Synergy Health
Moray Road
Elgin Industrial Estate
Swindon
SN2 8XS
Jungtinė Karalystė
Tel. +44 1793-601004
El. paštas ast_info@steris.com

Priedo pakeitimai:

Nr. [V-645](#), 2022-03-25, paskelbta TAR 2022-03-25, i. k. 2022-05873

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija, Įsakymas

Nr. [V-645](#), 2022-03-25, paskelbta TAR 2022-03-25, i. k. 2022-05873

Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2021 m. gruodžio 3 d. įsakymo Nr. V-2742 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. liepos 1 d. įsakymo Nr. V-393 „Dėl maisto ir jo ingredientų apdorojimo jonizuojančiąja spinduliuote reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo